

C300 – CUL35

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

26 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de conclusies uit de bespreking van het rapport van het Rekenhof betreffende de werking van de VRT	1
Met redenen omklede motie	13

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de conclusies uit de bespreking van het rapport van het Rekenhof betreffende de werking van de VRT

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb deze interpellatie ingediend omdat ik het belangrijk vind dat een politieke conclusie wordt getrokken uit een parlementaire discussie die is gevoerd in de vorm van een hoorzitting naar aanleiding van het rapport van het Rekenhof over de uitbesteding door de VRT aan de externe productiehuizen. We moeten weten wat met de bevindingen of conclusies uit het rapport gebeurt. Pas dan kan een dossier afgerond worden. Het is belangrijk dat dat voor dit dossier gebeurt. Ik heb geen voorstel van resolutie ingediend omdat ik aan deze interpellatie een motie kan koppelen. Ik wil dat het dossier wordt afgesloten. Dossiers die blijven hangen, verrotten vaak. Ze maken dat de sfeer rond een bepaalde inhoud almaar moeilijker wordt.

Ik ben blij dat de voorzitter van de commissie dit punt nog deze week heeft geagendeerd. Gelet op de aan- of afwezigheid van bepaalde commissieleden kan het debat iets serener gebeuren. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Dat is iets helemaal anders. Het is belangrijk dat er een grote openheid bestaat over dit soort dossiers.

Belangrijk is natuurlijk dat de meerderheid zich uitspreekt over wat ze met dat rapport zal doen. Er werden heel wat uitspraken gedaan in deze commissie. Het verslag is nu rondgestuurd door de secretaris van de commissie. Ik had het nog niet op het moment dat ik de interpellatie heb ingediend. Dat is ook de reden waarom er geen letterlijke citaten in staan. Men kan ze nu wel lezen. Ook in de pers zijn daarover een aantal zaken gezegd.

Het is belangrijk dat de verschillende stellingen over dit rapport en de consequenties duidelijk worden gemaakt. Ik doe de waarheid geen geweld aan als ik zeg dat er twee groepen zijn. De ene groep stelt dat het dossier zo ernstig is dat het, koste wat het kost, verder moet worden uitgespit. De andere vindt dat er misschien wel problemen zijn geweest. Ze vindt het echter belangrijk dat de VRT conclusies trekt uit dat rapport, de werking aanpast en dat er dan verder kan worden gewerkt. Ik spreek daar geen waarde- of politiek oordeel over uit.

We kunnen daar ook namen op plakken en zeggen wie tot de ene of de andere groep behoort.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat u en de meerderheid duidelijkheid creëren. Onduidelijkheid is niet goed voor de belangrijke instelling die de VRT toch nog altijd is. Hij heeft een belangrijke opdracht gekregen van de decreetgever, namelijk zijn taak als openbare omroep opnemen.

Afhankelijk van de stelling die men inneemt, komt men tot andere conclusies. Als de stelling is dat er nog veel moet worden onderzocht, dan moet er heel wat gebeuren. Er moet gekeken worden naar de financiële werking van de VRT in het verleden, naar de interne opvolging en controle.

Mijnheer de minister, nog voor het rapport op tafel is gekomen, hebt u op een bepaald moment gezegd dat de conclusies die daaruit getrokken kunnen worden niet van dien aard zijn dat we de financiële werking van de VRT moeten terug draaien. U zei dat we bijkomende middelen zullen geven. Dat is een duidelijke stellingname. Die staat in contrast met die van de andere groep.

Er valt voor beide stellingen wat te zeggen. Ik ga niet voor de ene of de andere pleiten. U kent mijn mening. Ik behoor tot de groep van mensen die vinden dat de problemen van het verleden moeten worden opgelost. Dat mag echter niet ten koste gaan van de VRT. Die moet verder kunnen gaan met de huidige werking. De VRT heeft een aantal beslissingen genomen om de interne werking te verbeteren. Het is nu kwestie van die uit te voeren.

Als de andere groep van mensen gelijk haalt, moet het wel duidelijk zijn welke bijkomende stukken nog onderzocht moeten worden, wat het Rekenhof en het auditcomité nog allemaal moeten doen.

Mijnheer de minister, de politieke vraag is of u dit als een afgesloten hoofdstuk beschouwt. Het rapport was over een aantal zaken duidelijk. De VRT heeft daarop geantwoord. Of zegt u, zoals een aantal mensen van de meerderheid, dat er nog verder onderzoek moet gebeuren? "Geen tabula rasa", "Geen amnestie", zijn enkele van de uitspraken die werden gedaan.

Op een bepaald moment was er toch een politieke koppeling tussen dat rapport en de mogelijk bijkomende middelen die de VRT nodig heeft omdat de dotatie te klein is. U kent mijn houding daarover. Anderen hebben het over financieel wanbeheer. We kunnen die discussie voeren. Feit is dat er vier keer 10 miljoen

euro wordt gegeven voor het pensioenfonds van de VRT. Vertegenwoordigers van de meerderheid hebben daar ook uitspraken over gedaan.

De stelling was dan dat die twee zaken niet aan elkaar gekoppeld waren. Het rapport van het Rekenhof maakt dat het overhevelen van die bijkomende middelen ten minste in vraag kan worden gesteld. Mijnheer de minister, bestaat die koppeling nog altijd? Zijn die bijkomende middelen politiek verworven voor dit en de volgende jaren?

De conclusies uit het rapport van het Rekenhof staan lijnrecht tegenover alles wat hier in het verleden over de VRT is verteld. Ik heb in de interpellatie een opsomming gemaakt van de instanties die op de een of andere manier de VRT rechtstreeks of onrechtstreeks controleren. Dat gaat van de interne controle, de gemeenschapscommissaris, het Rekenhof, de revisor, het parlement, de regering tot de Vlaamse Regulator voor de Media. Er zijn mensen die al lang genoeg in deze commissie zeten om te weten wat de evolutie is. Ze kunnen vaststellen dat die controles nagenoeg altijd positief tot zeer positief waren.

De raad van bestuur heeft in het verleden nergens in het jaarverslag een opmerking gemaakt over de financiën en de werking van de VRT. De bedrijfsrevisor heeft in het verleden nergens een opmerking gemaakt over het verslag van de financiën en al wat daar bij hoort. Het gaat om meer dan het controleren van bonnetjes. Een revisor doet meer dan nagaan of er wel bonnetjes zijn en of de optellingen wel kloppen. Hij kijkt ook of het achterliggende systeem wel voldoende werkt. Anders kan hij nooit zijn handtekening zetten onder een revisorenverslag.

Ook als we nagaan wat bij de besprekingen in deze commissie over het jaarverslag van de VRT tijdens de vorige of huidige legislatuur is gezegd, zien we dat men vond dat de VRT altijd goed werk leverde of cum laude geslaagd was.

Dat staat in schril contrast met het beeld dat het Rekenhof schetst. In het Frans zou men zeggen: "C'est un bordel". Het is een rotzooi. Dat is nu het beeld van de VRT. Uit alle controles van de afgelopen tien à twaalf jaar, vanaf het Mini- en Maxidecreet, blijkt echter iets totaal anders.

Vandaar dat de volgende politieke vraag moet worden beantwoord: is de controle op de VRT goed of niet goed, en als die controle niet goed is, hoe moeten we die dan aanpassen?

De meeste aanwezigen vandaag waren veertien dagen geleden ook aanwezig toen we hier een hele dag over discussieerden. We hebben toen duidelijk vastgesteld dat de twee naast elkaar bestaan als twee werelden en dat er bijna twee verschillende beelden van de VRT worden

gecreëerd. De politieke vraag is of er, op basis van het rapport van het Rekenhof, een andere controle moet komen op de VRT, gegeven de vele controlemechanismen die er vandaag zijn.

Ik vind het belangrijk dat in alle rust conclusies getrokken worden uit het rapport van het Rekenhof en dat in alle rust mijn vragen worden beantwoord over het politiek afsluiten van het rapport, over het al dan niet verworven zijn van bijkomende financiële middelen en over de vraag of het controlesysteem goed is en kan blijven werken of moet worden aangepast wegens de tegengestelde conclusies die we kunnen trekken uit het rapport van het Rekenhof en uit de vele andere controlemechanismen die naast elkaar bestaan.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat er zo snel mogelijk duidelijkheid is. De VRT heeft die duidelijkheid nodig om in alle rust en onder controle verder te kunnen werken. Het is belangrijk dat u een aantal duidelijke uitspraken doet naar aanleiding van de vragen die ik heb gesteld.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank de interpellant voor zijn vragen die hij aan de minister heeft gericht. Ik heb er wel wat bedenkingen bij. Zijn interpellatie en vooral zijn vragen lijken me de bedoeling te hebben om het onverkwikkelijke dossier rond het auditrapport van het Rekenhof definitief af te sluiten en te begraven.

Men moet goed weten dat, als dit het geval is, de spons wordt geveegd over alle mistoestanden die in dat rapport aan de oppervlakte zijn gekomen. Als ik me de betogen van enkele collega's tijdens de hoorzitting nog goed herinner, was het standpunt dat na zo'n rapport onmogelijk kon worden overgegaan tot de orde van de dag. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen en de heer Bart Caron)*

Wij hebben inderdaad een onderzoekscommissie voorgesteld en we zijn daar nog steeds voorstander van, want dan kan er volledige openheid en duidelijkheid komen. Het is goed om te vernemen dat we worden gesteund door de collega van de VlaamsProgressieven.

We stelden ook dat de spons niet zomaar kan worden geveegd over het hoofdstuk Mary en compagnie, en dat het kan omdat er nu een nieuwe directie is, omdat er een nieuwe gedelegeerde bestuurder is – die het overigens op het eerste zicht zeer goed doet, dat hebben we ook de laatste week duidelijk gesteld – en dat we dan maar moeten vergeten wat de "cowboys van de Reyerslaan", om collega Decaluwe, die helaas afwezig is, te citeren, met belastinggeld hebben uitgevreten. We weten allemaal dat een reeks vragen van de heer Decaluwe naar meer informatie naar het Rekenhof zijn gegaan.

We kunnen dit dossier mijns inziens dus niet afsluiten en wel om meerdere redenen. Ik noem er hier één en die is niet van de minste. Tijdens de hoorzitting is duidelijk geworden dat het Rekenhof, gelet op de beperkte documentatie die het van de VRT had gekregen, niet kon uitsluiten dat er tegen niet-marktconforme prijzen zou zijn gegund. Gelet op de beperkte informatie kon het Rekenhof ook geen uitsluitel geven of er al dan niet sprake was van fraude. Zo lang er hier geen uitsluitel over gegeven kan worden, kan het voor mij alleszins niet dat dit dossier wordt afgesloten. Vergeet niet dat de heren die schuldig zijn aan deze mistoestanden, de VRT hebben verlaten met een flinke ontslagvergoeding op zak; dat is zeker het geval voor wat Tony Mary betreft. Van de zaak blauwblauw te laten, kan mijns inziens geen sprake zijn.

Ik hoop ook dat de minister dit standpunt deelt in zijn antwoord op de eerste vraag van collega Stassen, want als de minister van oordeel is dat met de hoorzitting de zaak is afgesloten, zitten we met een politiek probleem.

Tenzij onze goede, maar afwezige, collega Decaluwe zou terugnemen wat hij op de hoorzitting en later in de pers heeft verklaard, maar hem kennende, zal hij dat niet doen.

Collega's, ik blijf bij mijn standpunt dat een onderzoekscommissie niet uitgesloten mag zijn. Collega Decaluwe vond mijn vraag bij de hoorzitting prematuur. Ik kan daarmee leven, maar als uit de extra informatie die aan het Rekenhof gevraagd werd, zou blijken dat er nog meer mistoestanden waren, dan kan een onderzoekscommissie de enig mogelijke oplossing zijn.

Of de extra middelen verworven zijn? Tja, dit betreft een regeringsbeslissing. De minister weet zeer goed dat mijn fractie het daar niet mee eens is. Ik blijf nog steeds van mening dat deze beslissing moet worden ingetrokken tot er meer duidelijkheid is over de VRT, niet alleen over wat er in het verleden is gebeurd of met andere woorden via het rapport van het Rekenhof, maar ook over mogelijke besparingen, over mogelijke efficiëntieverhogingen en over de extra middelen die de VRT de komende jaren nog kan genereren, bijvoorbeeld uit de verzelfstandiging van het zenderpark.

Ik vermoed echter dat wanneer de begroting in dit parlement zal komen, de meerderheidspartijen de extra middelen niet onmiddellijk zullen wegstemmen. Wij van het Vlaams Belang zullen dat alleszins wel doen, tenzij de situatie de komende maanden drastisch zou veranderen, maar veel illusies koesteren wij niet.

Over de schriftelijke neerslag van de derde vraag van collega Stassen in het interpellatieverzoek, zal ik niet veel zeggen. Ik vind die vraag tendentius – ik heb er geen ander woord voor. Hij doet alsof de leden van het Rekenhof een paar pipo's zijn die elke voeling met de

realiteit zijn verloren. Ik vind zo'n vraag grof. Ik besef maar al te goed dat ik niet bekend sta als fijnzinnig, maar zelfs ik zou dergelijke woorden niet in de mond durven nemen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, het verbaast mij niet dat deze interpellatie werd ingediend. Ik heb even afgewacht, maar mijn maatje is hier niet en dus moet ik het vandaag alleen doen. Ik dacht dat we het nu eens zouden horen. Ik vind dat feitelijk een beetje straf, maar iedereen krijgt de mogelijkheid om hier in dit huis zijn ding te doen.

Ik heb bij het stellen van de vraag een aantal streepjes gezet bij het betoog van collega Stassen. De werkwoorden 'afsluiten' en 'afronden' werden het meest gebruikt in de tekst, dat zegt al iets. Ook de terminologie 'hangende dossiers afsluiten of afronden' werd vaak gebruikt. Dat sommige mensen het dossier willen afsluiten en afronden, daar kan ik goed inkomen. Ik zou een lijstje kunnen maken van redenen waarom bepaalde mensen dat graag zouden doen, waarom ze aan andere mensen de vraag willen stellen om wat moeite te doen zodat het dossier vast blijft zitten.

In feite wordt hier een dringende of versnelde amnestie gevraagd. Daar komt het een beetje op neer. Het is een beladen woord en ik ben altijd heel blij als het aan de linkerkant wordt gebruikt in bepaalde discussies. Die amnestie moet er plotseling op een draffe komen, terwijl we al jaren discussiëren over een aantal managementtechnieken bij de openbare omroep – zeker al vier jaar, sinds ik er ben bij gekomen. Nu plotseling zouden we op een paar weken tijd het dossier moeten sluiten en stellen dat het tot het verleden behoort en dat we nu vooruit moeten kijken. Schuldbepalingen, slecht bestuur, onduidelijkheden en verder onderzoek mogen blijkbaar vergeten worden.

Ik zeg hier niet wie beschuldigd wordt, wie schuldig is en wie niet, want mijn stelling is dat er eerst duidelijkheid moet zijn voor kan worden bepaald of een dossier wordt gesloten of een discussie wordt gestopt. Hier wordt te vaak tegelijk gevraagd naar duidelijkheid en naar afronding. Ik wil nog altijd graag weten hoe een overheidsbedrijf waarvan wij de hoofdaandeelhouder zijn, dat werkt met belastinggeld en beschikt over serieus wat reserves, alles kan opsouperen, kan verbranden, kan laten verdwijnen – vult u maar zelf een werkwoord in. Ik zou het antwoord niet weten. Ik wil echter weten hoe zoiets kan gebeuren. Dat is onduidelijk, en ik wil duidelijkheid ter zake.

De onduidelijkheid kan alleen maar worden weggenomen door de juiste stukken in te zien en te onderzoeken, en niet meer dan dat. De voorbije weken werd

nogal gemakkelijk gezegd dat dit stemmingmakerij was, en een politieke spelletje. Ik blijf zeggen dat dat niet zo is. U moet het ook zo zien, fijne collega's: als duidelijk blijkt dat ik op een aantal vlakken ongelijk had, dan zal ik dat meteen toegeven. Daar heb ik echt geen probleem mee. Maar dan weten we het tenminste. Dat risico moeten we dan ook maar nemen.

Er moet dus duidelijkheid zijn, en die kan alleen maar worden bewerkstelligd door te onderzoeken en te staven. Door die inzage leren we volgens mij als aandeelhouder bij voor de toekomst. Dat heet dan zo mooi 'evaluatie'. Elk bedrijf doet dat en evalueert zijn management of beslissingen te gepasten tijde. Laten we dit dan even omschrijven als dé grote evaluatie van de voorbije jaren en het management dat er toen was.

Ik voel me niet aangesproken om te worden ingedeeld bij een of andere groep. Ik wil gewoon weten hoe die openbare omroep – waarmee ik bedoel: het management van die openbare omroep – is ongesprongen met overheidsgeld. Er werd hier aangehaald dat de bijkomende financiering blijkbaar afhankelijk was van de resultaten van het rapport van het Rekenhof. Als ik het goed heb begrepen, was dat één onderdeel, maar niet alles. Ik denk dat dat niet thuishoort in deze discussie. Wel hoop ik dat er controle is op wat er precies gebeurt met het geld dat de omroep vanaf nu krijgt en nodig heeft. Het ging, dacht ik, ook meer over performantie, de meerjarenplanning en bijkomende besparingen. Dat is echter een heel andere discussie.

Er werd hier ook gevraagd waar die interne controle dan zat. Er is daar al genoeg over gezegd in deze commissie, de voorbije week of twee weken geleden. Mijnheer Stassen, u omschrijft de jaarverslagen tot nu toe als de bijbel van de boekhoudkundige perfectie. Ik hoor u dat graag zeggen, maar mag ik u herinneren aan de presentatie van de jaarrekening in 2004, ten tijde van Tony Mary en Aimé Van Hecke? U zoekt graag in de notulen. Dan zult u het volgende ook wel hebben opgemerkt. Ik begrijp dat u dat misschien liever niet vermeldt. Toen hebben nogal wat parlementsleden in de commissie gevraagd een transparante boekhouding te kunnen krijgen. Belangrijk was daarbij dat de kostenstructuur in de jaarrekeningen van de openbare omroep niet opgesplitst stond. Die analytische boekhouding was er niet. U weet dat Tony Mary toen heeft geroepen dat we die cijfers niet kregen. Het is me nooit duidelijk geweest waarom, maar goed, ik denk dat dat steeds duidelijker wordt.

Er wordt hier met revisoren en controles geslingerd, maar de eerste de beste boekhouder zal u kunnen zeggen dat, als er sprake is van een heel grote onkostenpost met boekingen, daar nogal wat in kan worden 'geparkeerd'. Ik weet niet hoeveel boekingen er zijn bij de openbare omroep. Dan heb ik het louter over die boekingen. Dat zou ik wel eens willen weten. In die massa van boekingen

kunnen een aantal onkosten worden gezet, geherformuleerd, weggezet. Dat is vrijwel oncontroleerbaar. Dat hebben ze hier trouwens ook toegegeven. Anders moet elk stukje uit die boekhouding worden gelicht en bekeken. Ik kan me dus niet van de indruk ontdoen dat het heel kort door de bocht en gemakkelijk is te beweren dat die jaarrekeningen altijd een voorbeeld zijn geweest. In het eindresultaat van een jaarrekening moet de rekening wel altijd kloppen. Dat zou er nog aan ontbreken. Door die interne transparantie van die gedetailleerde boekhouding, die we hier al vier jaar vragen, beginnen we nu net een aantal dingen te zien die onverklaarbaar waren of tegenover de buitenwereld als zeer gepolijst, netjes, soepel, mooi en van prachtig management getuigend werden omschreven. Ik ben vandaag de dag heel voorzichtig met mijn voorzetsels: voor je het weet, staat er alweer een ander stuk in de krant of een boekje.

Ik schrik dus regelmatig van die uitspraken over die jaarrekeningen. Die klopten wel. Het zou er nog aan ontbreken. Door de eis van de transparantie in deze commissie en in dit huis komen er mondjesmaat meer gegevens naar boven. U ziet die evolutie toch ook? U bent niet blind. U bent intelligent genoeg om dat te zien. Door meer transparantie komt er meer discussie. Mag ik eerlijk zijn? Dat is nu eens een fase waar we doorheen moeten. Ofwel kiezen we voor transparantie en gaan we eens even onderzoeken hoe daar werd gemanaged, hoe dat geld werd besteed. Als we stuk per stuk meer transparantie krijgen, is daar discussie over. Ik zou ook liever hebben dat dat niet zo zou moeten zijn. Dat zou een toonbeeld zijn van goed bestuur. Het zou ons heel wat vragen besparen. Als echter blijkt dat er meer elementen aan de oppervlakte komen die meer uitleg vergen en zorgen voor een geanimeerde discussie, dan is dat een teken aan de wand. Dan betekent dat dat we nog verder moeten gaan in het opvragen van informatie.

Dan gaat het er niet over te willen weten welke deal er werd getekend, op welke wijze en met welk productiehuis. Die discussie zijn we allang voorbij. Het gaat over de vraag hoe werd omgegaan met het geld dat de openbare omroep kreeg. Het gaat over de vraag hoe het vorige management – want dat komt natuurlijk altijd na de feiten – omging met die centen.

Dit is dus een overgangsfase. Zal er daar sprake zijn van een aantal repercuussies die sommige politici niet graag horen? Het zij zo. Het is de enige wijze om naar transparantie te gaan in een bedrijf als de openbare omroep.

Mijnheer Stassen, u stelt dat de rust moet worden hersteld. Buiten het akkefietje – verontschuldig me voor het woord – van de vakbonden en de toestanden van de productiemiddelen, is het bij mijn weten nog nooit zo rustig geweest bij de VRT sinds het vorige

management, dat u zo graag ophemelt, is verdwenen. Ik weet niet welke onrust u bespeurt. Is dat onrust bij Tony Mary of zo? Dat zou ik me kunnen inbeelden. Ik kan me ook inbeelden dat Aimé Van Hecke onrustig is, maar dat is voor mij niet de VRT. De VRT, dat zijn al die mensen die daar werken, die daar dagelijks nog altijd nieuws maken, televisie maken, produceren en die niet de bedankingshonoraria van externe huizen hebben gekregen of door draaieurconstructies naar buiten zijn gegaan om meer te verdienen. Die mensen zijn rustiger geworden en hebben een andere onrust in de plaats gekregen, namelijk de onrust over de middelen die ze krijgen om televisie te maken.

Waarom staan die middelen op de helling? Ik was hier toch ook? U was hier toch ook? Ik dacht dat dat lag aan het vorige management. Willen we dan in godsnaam niet weten hoe het komt dat al die middelen en reserves zijn verdampt? Nu meldt de huidige gedelegeerd bestuurder van de openbare omroep aan de minister in de toekomst misschien met een aantal tekorten te kampen. Het is niet de heer Wauters die dat op een drafje, op minder dan één jaar, heeft gecreëerd. Dat was het vorige management. Als we dan toch met de vinger willen wijzen – en ik doe dat graag in dit geval en dat is helemaal geen afrekening met de mensen die daar zitten –, dan wil ik weten wat daar is gebeurd.

Als u zegt dat het dossier moet worden afgesloten, dan verzet ik me daar met klem tegen. Ik heb ook een brief geschreven naar de voorzitter, om daadwerkelijk inzage te kunnen krijgen in meer gedetailleerde stukken en zo te kunnen analyseren of we dit kunnen afronden of niet. Zoals de zaken nu staan, lijkt het me echter helemaal niet aan de orde om dit dossier dicht te gooien, de pagina om te slaan en door te gaan.

De onrust en de bestaande situatie zijn gecreëerd door het vorige management. Dat werd beloond, en soms zelfs bekroond, voor die geldsmijtoepatie, met een ontslagvergoeding en hoge onkostennota's. Dan vraag ik me af: is dat dan het goed bestuur van een openbare omroep dat u voor ogen hebt? Ik denk van niet. Als we dan toch beslissen een openbare omroep te onderhouden en uit te bouwen, dan heeft de overheid als hoofdaandeelhouder een voorbeeldfunctie, zeker met een bedrijf als die openbare omroep. Ik moet u niet zeggen dat de rol van de media in de samenleving belangrijker dan ooit wordt, of het nu digitaal, analoog of crossmediaal is. Dan moeten we analyseren en van in het verleden tot op het bot gaan, om te bepalen hoe die boel daar door een aantal mensen is verziekt. Die mensen mogen hun verantwoordelijkheid niet ontlopen. Daarom heb ik kritiek.

Mijnheer de minister, ik heb geen vragen aan u, omdat de vragen gesteld zijn door de andere leden. Ik zal wel horen wat de antwoorden zijn. Maar om die redenen vind ik dat we deze pagina helemaal niet kunnen omslaan.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, dit is een wat onverkwikkelijke zaak aan het worden, die wat uitdijt. Op zich vind ik de vragen van de heer Stassen pertinent en terecht. We kunnen ook niet doen alsof er niets is gebeurd, en er moeten politieke conclusies worden getrokken. Met die basisnotie ben ik het ook wel eens.

Als het verleden wordt onderzocht en er blijken malversaties en problemen te zijn geweest, dan mogen we daar niet blind voor zijn. Dat was ook niet de bedoeling van dat rapport van het Rekenhof, integendeel. Er zijn wel twee dimensies aan deze kwestie. Er is de fundamentele vraag of de uitbestedingen en het inkopen van producties bij externe productiehuisen marktconform is gebeurd. Hier is alweer sprake van twee delen: er is het creatieve werk zelf, de programma's, en het ondersteunende deel, de cameraploegen, de technische ondersteuning. Daar is een onderzoek naar gevoerd. Daar heeft het Rekenhof een duidelijk rapport over geschreven. Daaruit blijkt dat een aantal rechtsregels ter zake niet helemaal zijn gevolgd zoals zou moeten. Dat moeten we erkennen en dat moet worden geredigeerd. De nieuwe gedelegeerd bestuurder heeft daarvoor een verbeterplan voorgesteld.

De fundamentele vraag waar we hier sinds het lekken van de prijs van de contracten met onder meer Woestijnvis over hebben gepraat, is dat de VRT helemaal niet marktconform was. Ik wil onderstrepen dat die vraag niet met een negatieve eindbalans beantwoord is. Het Rekenhof heeft niet gezegd dat de VRT helemaal niet marktconform heeft gewerkt bij die bestellingen. Dat was het fundamentele punt uit het verleden en daar hebben we het blijkbaar niet meer over. Voor de andere diensten heeft men wel gezegd dat de wet op de overheidsopdrachten niet gerespecteerd is.

Er is een tweede deel aan het verleden, en dat heeft het debat de voorbije weken veel meer beheerst, namelijk de verdachtmakingen. Dat zijn geen dingen die in het rapport van het Rekenhof staan maar die door een aantal collega's in deze commissie zijn geuit. Ik merk dat de collega's van het Vlaams Belang de heer Decaluwe missen als was hij een van hen. In het verleden zijn er verdachtmakingen geuit met heel weinig argumenten, en zeker niet gestoeld op bewijzen, waarvan ook wij, parlementsleden, druppelsgewijs via de media kennis hebben genomen. Die verdachtmakingen gaan uiteraard over de vorige leiding en het vorige topmanagement van de VRT, de 'cowboys'.

Ik wil het onderscheid maken tussen de fundamentele en feitelijke zaken enerzijds en de verdachtmakingen anderzijds. Bij mijn algemeen standpunt over het verleden wil ik vertrekken van wat de heer Stassen zei. Het is wel

merkwaardig: we hebben jaar na jaar van alle controlerende instanties positieve rapporten gekregen. Ook het Rekenhof heeft de jaarrekeningen gecontroleerd. Ik heb een keer aan de heer Mary gevraagd of er echt geen verbeterpunten waren. Er heerste een hoerastemming. Die werd door de externe controleurs bekrachtigd. Ik voel me hierbij zelf wat bedrogen. Het moet een les zijn om dat in de toekomst juister te plaatsen zodat we niet meer eerst hoera zeggen terwijl er bij een tweede onderzoek toch een aantal dingen bovenkomen.

We hebben te maken met een nv van publiek recht die in een zeer concurrentiële omgeving werkt. Ik wil daar rekening mee houden. Ik heb het niet over de al dan niet bestaande malversaties; die wil ik niet toedekken, verre van. Ik wil wel dat in gelijk welk verder onderzoek de concurrentiële positie van de VRT even wordt bekeken. Als er verder onderzoek komt – en ook wij zijn daar vragende partij voor – mag dat niet tot doel hebben om de VRT als organisatie te schaden. Het gaat erom een aantal malversaties te onderzoeken zonder de opdracht, de rol en de missie, zoals die in het decreet en in de beheersovereenkomst zijn geschetst, te ondermijnen. Het succes van de VRT mag je hierin verdisconteren. Er wordt hier gedaan of we een kwakkelende, ter ziele gaande omroep hebben. Beste mensen, we hebben een van de beste openbare omroepen van Europa, die het uitstekend doet wat de kwaliteit en de kwantiteit betreft.

Over het verleden mag van mij alles op tafel komen. Ik ben het beu verdachtmakingen te lezen die niet op feiten zijn gebaseerd. Dus mogen er van mij feiten op tafel komen, zolang ze niet de bedoeling hebben om de VRT te schaden. Dat vind ik een heel belangrijke kwestie. Tot hier het verleden.

Ik kom tot de toekomst. Collega's, ik begrijp dat u met mij niet akkoord kunt gaan met het voorgaande. Met betrekking tot de toekomst, denk ik dat de heer Wauters en zijn staf aangetoond heeft dat hij met betrekking tot de probleempunten die door het Rekenhof zijn aangehaald, een zeer duidelijk verbeterplan heeft voorgelegd. Hij heeft het voorbije jaar bewezen met de opdracht die hij van de regering heeft gekregen met betrekking tot de financiële situatie, een operatie met interne besparingen te kunnen realiseren. Dat verbeterplan bouwt voort op de reeds gerealiseerde resultaten. Ik denk dat die vertrouwenwekkend zijn want er zijn ernstige financiële beperkingen op de groei van de VRT gezet. Zelfs met de extra middelen die er komen, zit de VRT nog niet in een groeipad dat in het verleden aanwezig was. Dit management geeft vertrouwen.

Vergeet niet dat we zelf het decreet hebben gewijzigd om de strategische rol van de raad van bestuur te versterken en daarmee ook de financiële verantwoordelijkheid, om de spanning die we in het verleden hebben gekend tussen het management, Tony Mary in het

bijzonder, en het bestuur niet opnieuw te krijgen. Zo zal dit soort 'accidenten' zich niet meer herhalen. We hebben dat altijd gesteund. Als er al malversaties zouden zijn, laat die dan maar onderzocht worden door gepaste mensen.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Ik ben het beu om altijd het woord 'verdachtmakingen' te horen. Het gaat hier niet over verdachtmakingen, het gaat over vele vragen, vooral onbeantwoorde vragen. We krijgen blijkbaar de kans niet om daar een duidelijk antwoord op te krijgen. Dat is een nuance.

De heer Bart Caron: Ik ga verder over wat de heer Wauters in deze commissie heeft gezegd en vragen die de minister in het verleden heeft beantwoord. Wij hebben als volksvertegenwoordigers geen directe toegang tot de onkostenbonnen of tot elke factuur van de VRT. Daarom is het ook een nv van publiek recht. In die concurrentiële omgeving heeft die een specifiek statuut gekregen omdat je dat huis moet beschermen. We hebben daar geen toegang toe. Er circuleren wel lijstjes van rekeningen van dure hotelkamers of reizen naar ik weet niet waar, en die verschijnen deels ook in Knack, Dag Allemaal, De Morgen of waar dan ook. Ik kan niet anders zeggen dan dat die mensen informatiebronnen heb die ik niet heb.

Mijn basisvraag is of er geen collega's zijn in deze commissie die eigenlijk liever geen openbare omroep hebben. De voorzitter heeft daar de vorige week heel uitdrukkelijk en duidelijk iets over gezegd. Willen jullie een openbare omroep? Geef daar eens een antwoord op. We hebben nood aan een baken in de democratie. De openbare omroep speelt op het vlak van informatie, educatie en cultuur een heel cruciale rol in onze Vlaamse samenleving. We hebben nood aan een openbare omroep die een steunbeer is van Vlaamse kwaliteit in het radio- en tv-landschap. Mede door het samenspel tussen commercie en openbare omroep, door het duale landschap, bereiken we zo een hoog niveau van tv en radio, ook op het vlak van ontspanning, en zoals gezegd, informatie, educatie en cultuur.

De voorzitter: Ik wil enkele dingen rechtzetten, mijnheer Verstrepen. U zegt dat ze nu echt bezig zijn met de reserves op te eten. U moet toch eens de beheersovereenkomsten lezen. In de vorige en de huidige beheersovereenkomst staat dat ze eerst de reserves moeten gebruiken. Het aanspreken van reserves heeft niets te maken met het beleid als dusdanig maar wel met de beheersovereenkomst.

Ik wil u op de hoogte stellen van twee initiatieven die ik heb genomen. De artikelen in Knack, die van een fantasistisch peil waren, zoals 'Sterren in Cannes', heb ik met

veel smaak gelezen. Iets gelijkaardigs stond in Dag Allemaal. Ik stel opnieuw vast dat rapporten en stukken van het Rekenhof sneller bij de media raken dan hier in huis.

Ik heb dus opnieuw aan de voorzitter van het parlement gevraagd dat de desbetreffende stukken van het Rekenhof worden overgemaakt aan deze commissie. De brief van de voorzitter is zojuist vertrokken naar het Rekenhof.

Ik heb ook een tweede initiatief genomen. Het voordeel is dat een voorzitter alles mee kan volgen. Het nadeel is dat hij weinig kan zeggen. Ik heb gevolgd wat hier is gezegd tijdens de vorige commissievergadering en wat in de krant is verschenen. Commissieleden dringen aan op de inzage van de stukken bij het Rekenhof. De raadsheer van het Rekenhof heeft, terecht, gezegd dat onder de huidige bepalingen en stellingen van het Bureau van het parlement beperkingen zijn ingesteld. Die zijn ook te begrijpen. Het gaat immers om contracten en over mensen.

Ik heb aan de voorzitter een brief geschreven waarin ik de vraag van de heren Verstrepen en Decaluwe ondersteun, die in de kranten hebben gesteld dat ze aan het Bureau de stukken zouden vragen. Ik heb aan het Bureau wel gevraagd dat men zich buigt over de deontologie van de parlementsleden en over de geheimhoudingsplicht die ze hebben.

Ik hoor hier zeggen dat er een onderzoekscommissie moet worden opgericht. Collega's, ik heb in onderzoekscommissies gezeten. Als men daar niet een bepaalde deontologie volgt, dan loopt alles verkeerd.

In dit geval heb ik aan het Bureau gevraagd dat elk parlementslicid van deze commissie inzage krijgt van de stukken van het Rekenhof. Ik wil wel een regeling over de geheimhoudingsplicht van de parlementsleden. Ik ben het stilaan beu dat het verslag van het Rekenhof al in de kranten staat. We kunnen dat de journalisten niet verwijten. Er wordt ontzettend gelect bij het Rekenhof, bij de VRT, in deze commissie. Dat maakt het dossier er niet eenvoudiger op.

Het dossier wordt niet afgesloten. Ik heb de stukken opgevraagd. Ik weet niet of het Rekenhof die in een voorlopige versie heeft. Ik twijfel daaraan. Het houdt ook geen verband met het vorige rapport van het Rekenhof. Dat ging over de relatie met de productiehuisen. Hier gaat het om de onkostennota's van de directies. Ik heb dat rapport opgevraagd bij het Rekenhof. Ik veronderstel dat het met de nodige snelheid of traagheid hier zal geraken. Wellicht zal dat niet meer voor het reces zijn. De brief is pas vandaag vertrokken. Ik ben eventueel bereid om ook tijdens het reces een vergadering te beleggen. Ik denk echter niet dat dat de bedoeling is.

Ik denk dat twee zaken door elkaar worden gehaald. Ik moet hier niet de vraag van de heer Stassen beoordelen. Het kan echter eigenlijk niet dat minister Bourgeois

hier zou verklaren dat de zaak gesloten is. Het verslag van het Rekenhof is namelijk een stuk van het parlement. Het parlement bepaalt zelf wat er met dat stuk gebeurt. Dat is het onderscheid tussen de uitvoerende en de wetgevende macht. Wij zullen wel zien wat er daarmee gebeurt.

Ik ben het dus niet eens met de stelling dat 'sommigen' het dossier willen sluiten. Dat is absoluut niet het geval. Mijnheer Verstrepen, ik pik het trouwens niet wat in een van die artikelen wordt gesuggereerd. Daar stond dat sp.a – en in dit geval gaat het over mij – het dossier wil afsluiten. Nee, dat wil ik helemaal niet. Ik heb alle stukken opgevraagd, zodat men zich hier kan verkneukelen over hotelrekeningen, restaurantrekeningen – en we ook weten waar de beste restaurants en hotels gevestigd zijn.

De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat u even uit uw rol bent gestapt. Ik vind het ook spijtig dat u dat niet meer mag doen. Toen ik het daarnet over het sluiten van het dossier had, richtte ik me echter wel tot de heer Stassen.

Het artikel dat u aanhaalt, is mij ontgaan. Ik heb gisteren het Belgabericht gelezen, waarin u zei welke initiatieven u zou nemen. Dat is voor mij dus geen verrassing. Ik was er perfect van op de hoogte.

Ik was wel ten eerste verbaasd toen ik plots de interpellatie van de heer Stassen op de agenda zag staan. Ik vraag me af hoe dat komt.

De voorzitter: Mijnheer Verstrepen, als voorzitter zeg ik u dat alle interpellaties vorige week zijn ingediend. Ze werden vorige maandag goedgekeurd op het Bureau. Ik heb gewoon alle vragen en interpellaties op de agenda geplaatst. Als u dat wenst, wil ik aan één stuk doorvergaderen tot 1 september. Ik heb enkel de agenda willen afwerken voor het reces. Waarom zouden die ingediende en door het Bureau goedgekeurde interpellaties trouwens donderdag niet op de agenda van de commissie mogen staan?

De heer Jurgen Verstrepen: Ik maakte me gewoon een bedenking. We hebben vorige keer ook een afspraak gemaakt om alle vragen te bundelen bij de jaarrekening.

Er wordt nu bevestigd dat er initiatieven worden genomen. Het is dus nuttig dat die vraag hier behandeld werd. U moet echter ook begrijpen dat ik met enorme vraagtekens zat.

De voorzitter: Ik hoop dat ik een antwoord heb gegeven op uw vraag.

Mijnheer Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, in mijn antwoord zal ik de indeling van de heer Stassen volgen.

Mijnheer Stassen, ik veroorloof me om eerst iets te zeggen over het beleidsmatige gevolg dat mijns inziens aan het rapport moet worden gegeven. Dat is ook het enige waar ik uitspraken over kan doen. U kent mijn houding ten aanzien van het verslag van het Rekenhof. Ik heb trouwens mijn opmerkingen aan het parlement bezorgd op het moment dat het voorrapport aan de pers – bewust – gelekt was.

Mijn conclusies waren dat er binnen de VRT problemen waren inzake deugdelijk bestuur, corporate governance. Dat staat op diverse plaatsen in het verslag. Zo staat er dat er geen uitgeschreven uitbestedingsprocedures waren, dat de diverse beslissingsfasen onvoldoende gedocumenteerd waren, dat er een weinig transparante werkwijze was. Op pagina 23 staat: "de algemeen directeur televisie en de gedelegeerd bestuurder namen de beslissing zich voor meer jaren te verbinden". Op pagina 25 staat: "Afwijkend voor de bovenvermelde werkwijze verliep alle belangrijke communicatie met één groot productiehuis niet langs de programmamanagers maar langs de algemeen directeur of de netmanager...". Dat is een probleem van corporate governance, van deugdelijk bestuur. In een aantal gevallen is er een gebrek aan checks and balances.

Uit het rapport blijkt ook dat er problemen waren met de naleving van de mededingingsregels. Nog los van de discussie of de wet op de overheidsopdrachten al dan niet van toepassing is, moeten de mededingingsregels gehanteerd worden, zo stelt het Rekenhof.

De nieuwe gedelegeerd bestuurder had reeds een aantal maatregelen genomen om hieraan tegemoet te komen. Hij heeft zich grotendeels, zonder enig voorbehoud, akkoord verklaard met de aanbevelingen van het Rekenhof.

Ik verheug mij erover dat de VRT de opmerkingen ter harte neemt. De gedelegeerd bestuurder heeft in dit parlement, naar aanleiding van de hoorzitting, verklaard dat hij zulke audits opvat als constructieve oefeningen, dat hij de nadruk wil leggen op de aanbevelingen en op een actieplan voor het omzetten ervan, en dat het zijn bedoeling is om te werken aan de toekomst. Dat is voor ieder management, maar zeker voor een nieuw, de beste en meest constructieve houding die kan worden aangenomen naar aanleiding van een rapport.

Ik verschil van mening met het Rekenhof op een aantal punten, en ik heb dat ook laten weten in mijn brief. Zo heb ik gezegd dat ik het niet eens ben met de vergelijken-berekening die het Rekenhof maakt tussen de interne

en externe producties in hun totaliteit. Die kunnen niet met elkaar worden vergeleken. Ik onderschrijf in deze het standpunt van de VRT dat zowel intern als extern dezelfde soort programma's moeten worden vergeleken, want anders maakt men een vergelijking waaruit geen zinvolle conclusies kunnen worden getrokken.

Het onderzoek van het Rekenhof had vooral betrekking op de periode 2004-2006. Daarover valt te noteren dat de VRT stelt dat een aantal van de vastgestelde tekortkomingen nu niet meer zouden kunnen voorkomen omdat de VRT de jongste jaren gevoelig geëvolueerd is. Zo is er een nieuwe organisatiestructuur die heeft bijgedragen tot een evenwichtiger bevoegdheidsverdeling en tot een gezond systeem van checks and balances. Dat is belangrijk in elke organisatie, of dat nu een privébedrijf is, de politiek of een overheidsbedrijf. Ook zijn er een nieuwe beheersovereenkomst en een nieuwe decretale context, waardoor de verhouding tussen het management en de raad van bestuur genormaliseerd zijn. Het rapport gaat niet over deze nieuwe periode, maar het is belangrijk dat dit gegeven wordt meegenomen, want wanneer we het hebben over beleidsmaatregelen, kunnen we niet voorbijgaan aan de maatregelen die het nieuwe management heeft genomen, noch aan de bepalingen van de beheersovereenkomst, noch aan de nieuwe decretale bepalingen inzake de verhouding tussen de raad van bestuur en de directie, en inzake de interne audit en dergelijke.

Ik heb nooit verklaard dat uit het rapport blijkt dat er geen fraude gepleegd is en dat er tegen marktconforme prijzen gegund werd. De conclusie die de ontslagen gedelegeerd bestuurder publiek maakt, is mijns inziens onjuist, want kan niet worden afgeleid uit het rapport. Ik heb wel verklaard, en ik blijf daarbij, dat uit het rapport niet blijkt dat er fraude werd gepleegd en dat uit het rapport niet blijkt dat er tegen niet-marktconforme prijzen gegund werd. Dat is een correcte conclusie die we kunnen trekken, maar het rapport zegt dus niet dat er geen fraude werd gepleegd. (*Opmerkingen van de heer Bart Caron*)

Ik vertel wat ik uit het rapport afleid en die conclusie is de enige juiste voor wie het rapport correct leest.

Na de conclusie over het rapport, kom ik nu tot het verdere gevolg dat eraan gegeven kan worden. Ik ben het eens met wat de heer Vandebossche zojuist opmerkte: het rapport van het Rekenhof is wat het is. Voor mij is er geen grond om ter zake een verder initiatief te nemen. Het Rekenhof is een instelling van dit huis, van het parlement. Het rapport werd aan het Vlaams Parlement bezorgd, het is immers een rapport van het Rekenhof voor het parlement. Het is aan de parlementsleden om te beslissen wat zij er verder mee doen. Het is dus een beetje contradictorisch, mijnheer Stassen, om aan mij te vragen wat ik verder van plan

ben. Het is uw zaak, en eventueel ook die van het Bureau, om te bekijken welke regels verder gelden. Ik spreek me daar niet over uit, ik trek beleidsmatige conclusies uit het rapport.

Voor mij is de toekomst belangrijk. Ik beklemtoon dat ik wil dat de VRT een voorbeeld is inzake corporate governance. Ik herhaal dat, zoals in elke vennootschap, de regels van deugdelijk bestuur moeten worden gehanteerd, met checks and balances.

Ik heb hier en in de plenaire vergadering ook al herhaaldelijk gezegd dat het voor de VRT altijd een moeilijke evenwichtsoefening zal blijven. Ik meen dat de gedelegeerde bestuurder dit hier in zijn verslag aan de commissie over het rapport mooi geïllustreerd heeft met zijn fameuze driehoek. Ik herhaal nog een keer dat het een nv van publiek recht is, een overheidsbedrijf. Het is dus heel normaal dat er decretale bepalingen zijn, dat er een raad van bestuur is die aangesteld is door de vertegenwoordiging van de verkozen vertegenwoordigers van het volk, dat er een beheersovereenkomst is en dat hier, in het parlement, vragen worden gesteld. De VRT is niet alleen een overheidsbedrijf, maar ook een concurrentieel bedrijf en ook daar moeten we rekening mee houden. Bovendien is het een bedrijf dat in de creatieve sfeer zit. Dat maakt, trouwens voortvloeiend uit Europese regels, dat de wet op de overheidsopdrachten in een aantal gevallen niet van toepassing is. Het Rekenhof bevestigt dit ook.

Ik weet dat er een discussie gaande is over het inhuren van cameraploegen en dergelijke meer, maar daar zullen we ons nu niet op toespitsen. De VRT zegt daarover dat ervoor gezorgd zal worden dat ook daarvoor de mededinging speelt, en dat het probleem perfect op te lossen valt. Ik weet niet of dit hier werd verduidelijkt, maar de gedelegeerde bestuurder heeft mij in elk geval verklaard dat dit probleem opgelost kan worden door met raamcontracten te werken en dan op afroep, zodat de concurrentie wel kan spelen.

Er is dus een driehoek: overheidsbedrijf, creatief bedrijf en concurrentieel bedrijf. Ik ben het dus eens met de VRT dat een aantal creatieve ideeën niet op de markt of te grabbel gegooid kunnen worden, want dan loopt men het risico om dat creatief idee, concept of format te verliezen. Deze evenwichtsoefening moet worden gemaakt. Volgens mij is het mogelijk, en de gedelegeerde bestuurder gaat daarin mee, om binnen de driehoek een evenwichtig beleid te voeren. Dat betekent dus dat in een aantal gevallen de wet op de overheidsopdrachten niet van toepassing is, maar dat wel rekening moet worden gehouden met de mededinging, zonder dat de creativiteit onmogelijk wordt gemaakt of dat het risico wordt gelopen om haar kwijt te spelen. Dat is de opgave. Het is geen makkelijke opgave, maar wie de leiding van zo'n bedrijf op zich neemt, weet dat dit de oefening is en dat hij moet proberen om die correct in te vullen.

Het laatste wat gezegd kan worden, is dat de autonomie van de VRT ertoe zou moeten leiden dat geen verantwoording verschuldigd is: 'no power without responsibility'. Dat geldt overal, ook hier, zij het dat we met zijn allen zeggen dat er een grote mate van onafhankelijkheid is, wat niet betekent dat er een blanco cheque is om overheidsmiddelen uit te geven.

Het tweede deel van de vraag van de heer Stassen betrof de middelen. Zoals u weet, heeft de VRT ons eerder dit jaar, ik meen in januari, twee rapporten bezorgd: een over de evolutie van de eigen inkomsten en een ander over de evaluatie van de efficiëntieoefening.

Uit de evolutie van de eigen inkomsten blijkt dat die overschat worden met 35 miljoen euro. Uit de evaluatie van de efficiëntieoefening blijkt dat de VRT in de loop van de beheersovereenkomst verder zal gaan dan de oefening die we in de beheersovereenkomst hebben opgelegd en die 104 miljoen euro bedroeg. De VRT komt tot een efficiëntieoefening van 125 miljoen euro. De VRT is voor op het schema. De gedelegeerde bestuurder maakt zich sterk dat het hem zal lukken om de vooropgestelde oefening, die van 125 miljoen euro, te maken. Ik wil erop wijzen dat dit een enorm belangrijke en ontzettend zware inspanning is, die volgens mij weinig gelijken zal vinden bij overheidsbedrijven, ook niet bij de Vlaamse overheid.

De VRT neemt het efficiëntietraject dus ter harte. Niettemin stellen we vast dat dit niet volstaat om ervoor te zorgen dat het plaatje in evenwicht is. Dit volstaat niet om de tegenvallende eigen inkomsten te dekken en daarom heeft de regering vorige vrijdag een beslissing genomen – ik neem aan dat u daar al kennis van hebt genomen via de publicatie in 'In Kort Bestek'. De beslissing bestaat uit volgende punten. De Vlaamse Gemeenschap verhoogt in 2008, vanuit het 'Provisieel krediet voor éénmalige uitgaven met korte looptijd' haar bijdrage aan het pensioenfonds van de VRT met 10 miljoen euro. Dat laat de VRT toe zijn eigen bijdrage aan het fonds met 9,41 miljoen euro te verminderen en dus dat bedrag in mindering te brengen van het verwachte tekort. De Vlaamse Regering besliste hiertoe reeds op 16 mei 2008, door een verdeling vanuit het provisieel krediet onder basisallocatie CB 0140B naar het pensioenfonds van de VRT, onder basisallocatie HH1120B.

De overname van pensioenlasten van de VRT door de Vlaamse Gemeenschap wordt voortgezet op terugkerende basis. De aldus aangepaste financieringswijze wordt geformaliseerd in een addendum aan de lopende beheersovereenkomst.

Ik citeer uit die beheersovereenkomst die we hebben goedgekeurd: "Artikel 33 wordt vervangen door wat volgt. Paragraaf 1. De Vlaamse Gemeenschap zal de

pensioenverplichtingen van de VRT aanzuiveren. Dit wil zeggen dat de meerkost van het dekken van het fonds en van het uitdovende karakter van het statutaire arbeidsverband zal worden gedragen door de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast zal de patronale bijdrage van de VRT in het pensioenfonds van de statutaire personeelsleden vanaf 2008 vervangen worden door een bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap van 10 miljoen euro per jaar.” Dat resulteerde in het volgende pensioenschulddelgingsschema voor het statutair pensioenfonds: 19.212.000 euro in 2007, 33.712.000 euro in 2008 en 33.712.000 euro voor 2009, 2010 en 2011. Ik citeer verder: “De Vlaamse Regering zal in 2010 een evaluatie van de evolutie van de reële eigen inkomsten doorvoeren en hieraan de passende gevolgen verbinden. Paragraaf 2. Dit bedrag wordt door de Vlaamse Gemeenschap rechtstreeks aan het VRT-pensioenfonds van de statutaire personeelsleden gestort.” Artikel 2 van de aanvullende beheersovereenkomst bepaalt dat artikel 35 van die beheersovereenkomst wordt aangevuld met de volgende bepaling: “Voor de begrotingsopmaak van 2010 zal de Vlaamse Regering de evolutie van de eigen inkomsten en de door de VRT gemaakte inspanningen inzake het efficiëntietraject opnieuw bekijken. Op basis daarvan zal de Vlaamse Regering beslissen of er nog bijkomende inspanningen nodig zijn, in het kader van de correcte uitvoering van de beheersovereenkomst.” Dat is dus de aan artikel 35 toegevoegde paragraaf 6.

Ik vestig ook uw aandacht op de eerder dit jaar op mijn voorstel genomen beslissing van de Vlaamse Regering om de bijdrage aan het statutaire pensioenfonds te verhogen met 4,5 miljoen euro per jaar. Ook dat wordt meegenomen in deze wijziging van de beheersovereenkomst. We hadden dat eerder dit jaar al beslist, omdat we een rapport hadden gekregen over de financiële situatie van dat pensioenfonds, dat alarmbellen had doen luiden. We hebben eruit geconcludeerd dat de bijdrage aan het pensioenfonds structureel moest worden opgetrokken. Die eerdere verhoging met 4,5 miljoen euro per jaar wordt nu aangevuld met die 10 miljoen euro per jaar, wat de VRT toelaat op zijn eigen patronale bijdragen te besparen en elk jaar die 9,41 miljoen euro aan te wenden voor zijn eigen uitgaven.

Ik ga ervan uit dat de opdracht die de VRT in de beheersovereenkomst heeft gekregen, een goede opdracht is, die ook moet worden uitgevoerd. Daarom heb ik aan de regering voorgesteld dat we onze verantwoordelijkheid zouden opnemen. Met andere woorden, die 10 miljoen euro is er voor de duur van de beheersovereenkomst. Uiteraard zal de nieuwe regering bij haar aantreden in 2009 de situatie opnieuw moeten evalueren. *Rebus sic stantibus* is er inderdaad nog een tekort voor de lopende beheersovereenkomst, maar de zaken kunnen ook veranderen. Er kunnen nieuwe evoluties zijn met betrekking tot de ontvangsten uit de interactiviteit en dergelijke meer. Ik hoop dat de zaak-Interkabel eindelijk

ook eens opgelost raakt. Nog altijd wordt een derde van de Vlaamse digitale kijkers niet bij die interactiviteit betrokken. Ik neem aan dat ook die zaken zullen evolueren. Daarom is het goed dat we die evaluatiemomenten hebben opgenomen in het addendum.

Dan is er het derde punt. Mijnheer Stassen, zoals u aangeeft, wordt de openbare omroep vandaag door diverse instanties gecontroleerd. Die instanties hebben elk hun specifieke taken. Het is dus niet omdat het Rekenhof tijdens zijn onderzoek opmerkt dat er problemen zijn met betrekking tot de procedures van uitbesteding aan productiehuizen, dat een van de controlerende instanties zijn taak niet zou hebben verricht.

De Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) controleert de uitvoering van de beheersovereenkomst en de naleving van de decretale bepalingen. De relatie met de productiehuizen valt hier niet onder.

De gemeenschapsafgevaardigde ziet erop toe dat de VRT zijn activiteiten uitvoert conform de wetten, de decreten, de besluiten en de beheersovereenkomst. Hij woont de algemene vergadering en de raad van bestuur bij en ontvangt de agenda van het directiecomité. De contracten met de productiehuizen worden niet besproken op de raad van bestuur, zodat de gemeenschapsafgevaardigde uiteraard geen inzage heeft in die contracten. Hij heeft me wel laten weten dat hij stappen heeft gezet om op regelmatige basis te worden geïnformeerd over de belangrijkste bestellingen, en dat als gevolg van het rapport van het Rekenhof.

De commissaris-revisor oordeelt over de jaarrekening en heeft dus eigenlijk geen zicht op de procedure van gunning aan productiehuizen en facilitaire bedrijven.

Contracten met productiehuizen behoren niet tot de bevoegdheid van de raad van bestuur. Dat is expliciet een operationele bevoegdheid die is toegewezen aan het VRT-management.

Het Agentschap Interne audit van de Vlaamse Administratie (IAVA) is, als gevolg van het ontwerp van decreet dat ik aan het parlement heb voorgelegd en dat werd goedgekeurd, sinds 19 mei 2006 ook bevoegd ten aanzien van de VRT. Deze dienst is vandaag trouwens aan een eerste onderzoek bezig met betrekking tot de VRT. Die doorlichting van de organisatiebeheersing moet leiden tot een sterkte-zwakterapport, dat enkel aan de VRT zal worden bezorgd, zoals dat met alle interne-auditonderzoeken gebeurt.

Dan is er de entiteit Interne Audit van de VRT zelf. Die evalueert de doeltreffendheid van het risico- en controlebeheer en de beleidsprocessen, gaat na of ze adequaat zijn en formuleert aanbevelingen tot het verbeteren ervan.

Ten slotte is er het Rekenhof. Dat is belast met het nazicht van de rekeningen van de VRT. De entiteit Interne Audit van de VRT en het Rekenhof zijn wellicht de enige instanties die het probleem al eerder hadden kunnen opmerken.

Als de VRT eenmaal de aanbevelingen heeft omgezet, moeten volgens mij de problemen grotendeels opgelost zijn. Als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, zullen we al een heel eind verder staan.

Ik wil nog eens beklemtonen dat het IAVA sinds het VRT-decreet van 19 mei 2006 bevoegd is voor het volgende. Het is ten eerste bevoegd om de interne controlesystemen van de VRT te analyseren – dus de controle van de controlesystemen –, na te gaan of ze adequaat zijn en desgevallend aanbevelingen tot verbetering ervan te formuleren. Het voert daartoe financiële audits, overeenstemmingsaudits en operationele audits uit en is gemachtigd alle bedrijfsprocessen en -activiteiten te onderzoeken. Ten tweede is het IAVA ook bevoegd om administratieve onderzoeken uit te voeren bij de VRT. De vertrouwelijkheid van commerciële en industriële informatie geldt uiteraard onverkort. Ik verwijs in dat verband naar het decreet inzake de openbaarheid van bestuur. Om zijn bevoegdheid te kunnen uitoefenen, heeft het IAVA toegang tot alle informatie en documenten van de VRT. Het kan aan ieder personeelslid van de VRT de inlichtingen vragen die het voor de uitvoering van zijn opdrachten nodig acht. Ieder personeelslid van de VRT is ertoe gehouden op een volledige wijze te antwoorden en alle relevante informatie en documenten te verstrekken.

Ik ben van oordeel dat er vandaag voldoende maatregelen qua rapportering en controle zijn. Ik overweeg dus niet om er nog bijkomende in stelling te brengen. Er is sprake van een indrukwekkende lijst van rapportering en controle, rekening houdend met het bijzonder statuut en de onafhankelijkheid van de VRT. Dat betekent natuurlijk niet dat de VRT boven de wet staat. Daarom heb ik destijds gezegd dat er absoluut een interne audit moest zijn van de Vlaamse Gemeenschap bij de VRT. Dat was een bron van conflict met de voormalige gedelegeerd bestuurder, die me vlakaf zei dat, als het IAVA zou komen aankloppen, hij dwars in de gang zou gaan liggen, zodat ze niet binnen zouden kunnen. Het decreet heeft toch geoordeeld dat het IAVA dat kon. Hadden wij dat niet in het decreet opgenomen, dan zouden we er toch toe verplicht geweest zijn door Europa, omdat het heel normaal is dat dergelijke controlemaatregelen kunnen worden genomen. Mijns inziens moeten we er nu geen enkele controlemaatregel aan toevoegen. Misschien komt daar later een evolutie in, dat weet ik niet. Het is nu mogelijk om alle mogelijke facetten te controleren die kunnen en moeten worden gecontroleerd.

Ik wil afsluiten met de uitspraak van de gedelegeerd bestuurder in deze commissie. Hij heeft gezegd: laat ons

nu werk maken van de toekomst. Dat is de belangrijkste boodschap die we nu kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik heb er in mijn interpellatie duidelijk voor gekozen om een vraagstelling te formuleren. De politieke situering en beoordeling van een en ander heb ik bewust niet gemaakt om naar de essentie van de vragen te gaan. Ik ben blij dat u duidelijk op die vragen hebt geantwoord. Ik wil teruggaan naar mijn inleiding: het is aan ons als politici en parlementsleden om beleidsconclusies te maken, de uitvoering ervan te beoordelen en de begroting te controleren. Dat zijn onze belangrijkste taken. In deze is het belangrijk dat we dit rapport afsluiten. Dat betekent conclusies trekken. Een conclusie kan zijn, zoals de heer Caron zegt, dat we een aantal zaken verder gaan onderzoeken.

Met deze interpellatie wilde ik vooral duidelijkheid over wat het rapport is en welke conclusies we daaruit gaan trekken. Dat kan een en ander zijn. Ik vind het daarom heel goed dat mijn interpellatie zo snel werd geagendeerd.

Ik begrijp uit het antwoord van de minister dat de VRT voldoende heeft geantwoord op de punten die het Rekenhof heeft vastgesteld en dat het nu een kwestie is van uitvoering en van controle op die uitvoering. U hebt het verbetertraject genoemd. Natuurlijk is het aan het parlement om het rapport te beoordelen en of we verder nog zaken moeten onderzoeken. Dan moet elke fractie in de meerderheid maar beoordelen of ze dat doet of niet. Dat was niet mijn vraag. Mijn vraag was of het antwoord van de VRT op de conclusies van het Rekenhof voldoende was om voor u als minister deze zaak politiek te kunnen afsluiten, gegeven het feit dat de VRT een overheidsbedrijf is in een creatieve en commerciële context.

Het is duidelijk dat de middelen verworven en toegewezen zijn via het pensioenfonds. Op die manier maakt men meer middelen vrij voor de werking van de VRT. Het is aan de VRT om dat binnen de context van het decreet en van de beheersovereenkomst uit te voeren. Dat zal worden beoordeeld door alle controlemechanismen.

Hoewel er zoveel controles zijn, zal niet alles worden gecontroleerd, anders zou het totaal niet meer werkbaar zijn voor de VRT. Uit uw opsomming blijkt duidelijk dat het straf zou zijn als er nog zaken zouden mislopen bij de VRT. Alle systemen werken nu. De VRM en IAVA zijn eraan toegevoegd, en de raad van bestuur heeft iets meer mogelijkheden gekregen.

Minister Geert Bourgeois: U hebt vernomen van de gedelegeerd bestuurder dat men een interne aankoop-

procedure op het getouw heeft gezet: tot waar reikt de autonomie om een bestelbon te tekenen, waar moet er advies zijn van de aankoopdienst en vanaf wanneer moet het naar een hoger niveau gaan, enzovoort? Dat was ik vergeten te melden. Dat is geen controlesysteem, maar een interne maatregel die bepaalde garanties biedt.

De heer Jos Stassen: Dat zit binnen het verbetertraject dat de VRT heeft voorgesteld om een aantal zaken omtrent procedures en bevoegdheden duidelijk te maken. Dat is een goede zaak. Het is belangrijk dat u daaruit concludeert dat er voldoende controle is. Het is goed dat u een duidelijk antwoord hebt gegeven waardoor u als minister van Media duidelijk aangeeft waar u akkoord gaat met het antwoord van de VRT, waar de verbeterpunten zitten en wat de middelen zijn waarmee moet worden gewerkt tot en met 2009. Daarna zal er een nieuwe situatie zijn. De controlesystemen zijn van die aard dat de zaak werkt.

Minister Geert Bourgeois: Het is tot en met 2011, voor de volledige duur van de beheersovereenkomst. Dan komt er een evaluatie.

De heer Jos Stassen: Ik vermoed toch dat er iets moet worden gezegd over de VRT bij het nieuwe regeerakkoord en dat er dan op zijn minst afspraken moeten worden gemaakt voor de jaren dat de nieuwe beheersovereenkomst nog zal gelden de komende legislatuur. Wat elke parlementaire fractie in de meerderheid wil doen met dit rapport met betrekking tot verder onderzoek, moet ze zelf beoordelen. Ik volg daarin de heer Caron en de voorzitter: als een aantal zaken worden geïnsinueerd op basis van stukken die er ofwel niet zijn ofwel niet bekend zijn, dan moeten die maar eens op tafel komen, al was het maar om de zaak te kunnen afronden.

We hebben in het verleden, toen ik voorzitter was van deze commissie, genoeg discussies gehad over de toekenning van de licenties voor de landelijke commerciële radio's. Er werd toen veel geïnsinueerd maar er werd nooit iets hard gemaakt. Het is goed dat toen alles op tafel is gesmeten en het dossier uiteindelijk is afgerond met een sisser voor de aanbrenger. Over alles wat terecht of onterecht is geïnsinueerd over toestanden uit het verleden, is het aan het parlement, de meerderheid, de verschillende fracties en het Bureau om te oordelen. Voor mijn part mag dat allemaal, maar het is belangrijk dat u als minister van Media de conclusies trekt. Ik heb die vragen gesitueerd, juist om dit rapport politiek af te ronden. Voor mij is afronden, kijken wat je ermee doet en zien of er verdere stappen moeten worden gezet. Het is belangrijk dat het parlement uitspraken doet en geen dossiers laat hangen.

Mijnheer de voorzitter, ik zal het antwoord van de minister in een motie omzetten en zien of de meerderheid die zal goedkeuren.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb aandachtig geluisterd naar welke definitie hier aan het woord afronden is gegeven. Ik zal het onthouden, ik heb het opgeschreven.

Ik heb ook geluisterd naar het antwoord van de minister. De onafhankelijkheid van de VRT is er terecht. Dat is een mes dat langs twee kanten snijdt. Ik heb iets gehoord dat meer gewicht heeft dan wat sommigen beseffen, over de aankoopprocedures, de samenwerkingsprocedures en de contractuele overeenkomsten. De huidige gedelegeerd bestuurder heeft beloofd erop toe te zien. Daar ligt de sleutel. Die ligt niet in een extra controleorgaan daar bovenop. Dat is de basis waarmee je iets kan voorkomen: wie tekent wat en volgens welke procedure.

Het is een overheidsbedrijf, het is concurrentieel en werkt in een creatieve sfeer. Over de creatieve sfeer gaat de discussie niet, ook niet over creatieve programma's en creatieve contracten. Waar ik het moeilijk mee heb, zijn de creatieve boekhouding en de creatieve geldbewegingen. Daar stellen we vragen over, niet meer dan dat. Volledig in het genre van fictie: stel dat evenementenvennootschappen gebruikt werden om sponsorbudgetten in functie van televisieprogramma's te creëren, stel dat het gaat om eventvennootschappen die met medeweten en actieve inmenging van een management werden opgericht, gekocht en overgenomen, en stel dat die gelden gingen via vrienden en kennissen om het management, dat daardoor rijkelijk kon leven, te belonen. Stel dat dat zo is, zou u dat dan niet willen weten als het gaat over overheidsgeld uit het verleden? Dat is het enige dat ik daarover zeg, zonder daar verder op in te gaan.

Mijnheer Caron, uw bakken van democratie was volgens mij de laatste jaren een commerciële goktempel, en dat heet een casino.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, sommige betogen van de leden hebben – om hen in hun terminologie te volgen – zelf een groot fictiegehalte. Misschien kan daar ooit eens een soap over worden gemaakt. Wie weet! Kent u misschien een extern productiehuis om dat goedkoop te maken? Alle gekheid op een stokje.

Mijnheer de minister, ik wil mijn waardering uitspreken voor de manier waarop u met dit rapport bent omgegaan en voor de consequenties die u er ondertussen aan hebt verbonden. Ik deel de vijf grote lijnen die u als conclusies van het rapport naar voren schuift. Ik ondersteun graag uw inspanning met betrekking tot de middelen voor de openbare omroep. Er zijn de gekende problemen met onder meer het pensioenfonds. Dat

weegt op de loonmassa. Ondanks de tegenwind die soms hard waait, blijft u die koers rijden.

Door een aantal decreetswijzigingen en door beter bestuurlijk beleid kunnen we betere controlesystemen toepassen op het huis zonder het te schaden in de creatieve, competitieve omgeving waarbinnen het moet functioneren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Stassen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.
